

Protikmečki predlog o obdavčenju alkohola.

Trgovci z alkoholnimi pijačami na debelo — odsek Združenja trgovcev v Ljubljani — so sklenili resolucijo o preosnovi obdavčenja alkohola. To resolucijo so objavili v ljubljanskem »Jutru« ter jo poslali narodnim poslancem in senatorjem in kajpada tudi finančnemu ministru, kateremu je v prvi vrsti namenjena. V tej resoluciji trgovci zahtevajo naslednje:

1. Obdavčenje alkohola, to je žganja in vina, naj se tako uredi, da se uvede obdavčenje in kontrola alkohola že pri proizvajalcih, tako da bodo obrtniki, trgovci in koncesionirani točilci alkoholnih pijač enkrat za vselej osvobodjeni vseh nadaljnjih kontrol v obliki kontrolnih listkov, trošarinskih knjig in osebne kontrole finančnih organov.

2. Kakor zahtevamo, da se državna, banoinska in občinska trošarina pobira že pri proizvajalcu, zahtevamo istočasno, da se naj ta trošarina pobira zmerom hkrati, tako da niti trgovci in izdelovalci alkoholnih pijač, kakor tudi njih odjemalci ne bodo imeli nobenega opravka več s plačevanjem omenjenih trošarin.

3. Prosta in neomejena žganjekuha naj se enkrat za vselej prepove. Kmetje smejo za prehodno dobo enega leta pokuhati v žganje le tisto količino lastnih pridelkov, ki je določena za posamezno družino po številu odraslih članov družine. Po 1 letu pa se mora individualna kuha žganja po kmečkih hišah sploh prepovedati: odpadajoči kontingent žganja za posamezne družine naj se skuha v zadružnih žganjarnah. Niti kmetje, niti zadružne žganjarne ne smejo prodajati žganja najsibo zatrosarinjeno ali trošarine prosto, če je namenjeno za domačo porabo.

Zahtevamo, da se uvede enotna trošarina na žganje, ki naj se določi v višini 30 do 35% trošarine na špirit iz melase, to je okrog 4 Din za hektolitersko stopnjo.

4. Trošarina na špiritu naj se zniža od dosedanjih 21 Din za hektolitersko stopnjo na 12 Din. Zahtevamo tudi nad tvornicami špirita tako uspešno kontrolo surovine in proizvodov, da bo vsako nadaljnje tihotapljenje nezatrošarinjenega špirita nikakor ni luksuz, temveč kot dodata sploh že v naprej onemogočeno. Odpravi na jse luksuzni davek na rum, ker tek k čaju neobhodno potrebna ljudska hrana. Rum in liker naj se dovoli izdelovati iz katerihkoli surovin, t. j. ali iz špirita ali iz žganja.

5. Prepove naj se raba octne kisline v jedilne namene in izda odredba, da se mora pri izdelovanju jedilnega kisa na, domestiti najmanj polovica špirita z vinom. Banska in občinska trošarina na vino naj se maksimira na 50 par od litra.

Spomenico sta podpisala poleg Združenja trgovcev tudi Zveza trgovskih udruženj in Društvo industrijcev in veletrgovcev.

V obrazložitvi teh zahtev pravijo trgovci o prosti žganjekuhi sledeče:

»O prosti žganjekuhi moramo reči, da je najhujša in najbolj škodljiva posledica demagogije raznih režimov. Že v spomenici smo navedli, da prosta žganjekuha ni pomoč kmetu, ampak poguba. Vsa prizadevanja ministrstva narodnega zdravja

in naših prosvetnih, sokolskih, verskih, šenskih in brambnih organizacij so jalo-va, dokler kmet lahko neomejeno kuha žganje, zaliva ž njim sebe, svoje delavce in svoje lačne otroke, namesto da bi sadje vnovčeval in za hrano porabljal. Morda zakonodajalec, ki je prosto žganjekuho dovolil, ni niti pomislil na posledice. Toda posledice so tu in so tako strašne, da se mora zginiti vsa poštena javnost. Danes se vsa poštena javnost zaveda, da je prosta žganjekuha zločin nad ljudstvom. Če kdo misli, da je ljudstvu pomagano, če nekaj družin s tihotapstvom kaj zasluži, naj pošteno odpre oči. Potem bo videl, da brezumno žganjepitje ugonablja še sto-krat več družin.«

O tem protikmečkim predlogu objavljamo naslednji dopis, ki smo ga prejeli iz ptujskega okraja:

Ta predlog je škodljiv kmetom, posebno pa vinogradnikom. Prosim, da energično pobijete ta predlog, saj danes vinogradnik že itak izhajati ne more. Zdaj bi naj sam plačal trošarino, potem naj prodaja trgovcem, oziroma gostilničarjem na up, da ne dobi nič za vino in zraven še zgubi plačano trošarino. Tega sploh ne zmore nobeden, da bi že proizvajalec plačal trošarino.

Zahteva, da se naj ne dovoli žganjekuha kmetu, je naravnost predrznost trgovcev. Kmet naj vrže proč tropine in drože, če pa hoče imeti žganje, naj ga kupi pri trgovcu, to je mešanico vode, špirita in esenca za pristno žganje in to seveda po visoki ceni! Da bi to dišalo nekaterim gostilničarjem in trgovcem, verjamemo, toda merodajna je korist kmeta, ki ima v naši državi veliko večino. Morda bi radi videli gotovi trgovci, da bi se povrnili oni časi, ko je n. pr. v Ptuj dospel vsaki teden po en vagon špirita, katerega so potem razredčili z vodo in ljudi s tem strupem napajali. Posledice tega se deloma se zdaj opažajo na sedanji generaciji onih, ki so uživali razredčeni špirit za pristno žganje.

Očitek tihotapstva je tudi brezpomemben. Saj proizvajalcu ni za tihotapljenje, marveč mu gre za to, da blago prodaja. Če ga ne more prodati gostilničarju in trgovcu, naj ga proda zasebniku. Da ne bi kmet dobil za svoj pridelek nič, konzument pa bi moral, če hoče kaj imeti, plačati visoke cene, to vendar danes ne gre. Gostilničarji in trgovci morajo biti v veliki zmoti, če mislijo, da bo občinstvo za ta njihov predlog. Omenjam še to: Čemu

Praktična iznajdba za pušče smodk.

trebamo ruma, ko imamo dovolj vina, iz katerega se napravi izborna vinsko žganje, ki je za čaj vse kaj drugega, kot pa dragi rum!

Narodu katoliško prosveto!

Piše Jezernik Baltazar, kmet v št. Ilju pri Velenju.

Bodočnost nam je neznana; gotovo pa je to: kakšno gradimo, takšno bomo imeli. Zavedajmo se, da je tisk sejavec, ki seje klena zrna, pa tudi plevel in da je bodočnost žetev tega, kar se je posejalo. Roko na srce: Ali smo dovolj pažnje posvečali našemu katoliškemu tisku, političnemu prosvetnemu, nabožnemu? Nismo storili dovolj! Našemu prijatelju »Slovenskemu gospodarju«, ki je bil od nekdanj sejalec katoliške in slovenske prosvete med našim ljudstvom, ostanimo zvesti in pridobivajmo mu novih naročnikov. Ali bi ne bilo možno in umestno, ustanoviti katoliški narodni tiskovni sklad? Ali bi ne mogel vsak Slovenec prispevati kolikor pač zmore, mesečno po 1 Din, imovitejši pa še več?! Papež in škofje nas kličejo k podpori katoliškega tiska kot k vestni dolžnosti. Storimo to svojo dolžnost!

Drugo sredstvo za širjenje prepotrebne katoliške prosvete so katoliška prosvetna društva s svojimi odseki. To je najboljša nadaljeva'na šola, v katero moramo včlaniti vso našo katoliško mladino. Naša slovenska katoliška prosvetna društva in naši prosvetni domovi naj so gorko ognjišče slovenske mladine, naj so ji kot okrilje ljubeče matere, ki zbira krog sebe vse z enako ljubeznijo in razumevanjem. Tudi oni, ki so se nekoliko oddaljili, naj se vrnejo v krog katoliške prosvete, saj je za vse dovolj prostora. Nudimo Vam bratsko roko. Nikdo ni tako močan, da bi ne mogel pasti, pa tudi nikdo ne tako slab, da bi ne mogel vstati. Ideale ponuja mladim tudi takozvana moderna doba v različnih oblikah, pa to so blodni ideali, ker njihovi glasniki priznavajo le tostransko življenje. Strnimo svoje vrste, vsak po svojih močeh in zmožnosti na delo, da bo prodor katoliške misli v široke plasti slovenskega naroda popoln in zmagovit!

Vprašanja in odgovori.

Mora biti župan posestnik? S. T. — Vprašate, ali zahteva kak predpis, da mora biti župan posestnik. Tega določila ni v zakonu. — Na nadaljno vprašanje, ali sme biti županov brat občinski tajnik, najdete odgovor zgoraj. Ako je bil tajnik že preje nameščen, lahko ostane. Na novo pa se županovega brata ne bi moglo postaviti za tajnika.

Zavarovanje rodbinskih članov, zaposlenih pri mlatilnici. V. M. — Okr. urad za zavarovanje delavcev Vas terja za plačilo zavarovalnih prispevkov od delavcev, zaposlenih pri Vaši mlatilnici, čeprav so to le Vaši sinovi. Vprašate, ali ste res dolžni zavarovati rodbinske člane. Zakon določa, da morajo biti pri poljedelskih podjetjih, ki uporabljajo naprave, gonjene z elementarno ali živalsko silo (to so zlasti mlatilnice), zavarovani oni delavci, ki jim preti nevarnost od pogona. Vseeno je, da-li so ti delavci tuji ali pa event. sinovi lastnika. Le lastnik sam ni obvezan k zavarovanju. Sicer pa je prispevek malen-